

drogové informační centrum |

pracovní a sociální agentura |

doléčovací centrum |

terapeutická komunita Němčice |

terapeutická komunita Karlov |

CADAS |

centrum pro osoby v konfliktu se zákonem |

denní stacionář |

poradna pro rodiče |

kontaktní centrum |

terénní programy |

| sananim.cz

| drogovaporadna.cz

| odrogach.cz

| zavislost-info.cz

Situace nákazy u injekčních uživatelů drog

Bc. Martin Strnad
Terénní programy SANANIM

SDÍLENÍ ZABÍJÍ

„POUŽITÁ“
LŽICE

„JETÁ“
JEHLA

„STARÁ“
STRÍKACKA

CITRONKA

„SPINAVÁ“
VODA

„NECHUTNEJ“
FILTR

„KRVAVEJ“
KONZELIN

NEMÁŠ
V ČEM ROZDĚLAT?
VEM SI VÍČKO
PO MNĚ, ALE...

POTŘEBUJEŠ
VODU? JEŠTĚ MI
ZBYLO, ŽADNEJ PROBLÉM
BRÁCHO!

CHCEŠ PŮJČIT
BUCHNU?
JASNĚ, PANE!

NA, TADY!
KLIDNĚ SI
MŮŽEŠ VZÍT MOJÍ
LŽIČKU, KÁMO!

PETER
PONTIAC

I KDYŽ JSI V ABSTÁKU, NEZAPOMEŇ NA ZÁSADY BEZPEČNĚHO BRANÍ!
SEBE I SVÉ KÁMOŠE MŮŽEŠ NAKAZIT VIREM „HIV“ NEBO ŽLOUTENKAMI
TYPY „B“ A „C“. A NEJEN TO. TAKÉ ABSCESSY, FLEGMÓNY A VÁŽNÉ
INFEKCE TI MŮŽOU PŘIPRAVIT DOST NEPŘÍJEMNÉ CHVÍLE.

MAINline
DRUGS AND HEALTH

SANANIM

Faktory ovlivňující rizikové chování

▪ Znalosti

- infekční choroby
- méně riziková aplikace
- pomoc

▪ Postoje a chování

▪ Podmínky

- charakter prostředí
- situace nedostupnosti prostředků pro méně rizikovou aplikaci
- situace nedostupnosti drogy

I. Znalosti

- **infekční choroby a způsoby jejich přenosu**
 - přenos krví a sexuálně přenosné choroby (hepatitidy, HIV, syfilis)
 - zdravotní komplikace s nákazou spojené
- **bezpečnější aplikace**
 - způsoby a pravidla méně rizikové aplikace (vhodné prostředky pro aplikaci, vhodná místa k aplikaci, postup méně rizikové aplikace)
 - alternativní způsoby aplikace – kouření, kapsle, rektální aplikace, sublingvální (pro klienty rozhodující ekonomičnost a nájezd)
- **možnosti odborné pomoci a snižování rizik pro okolí**
 - možnosti výměny injekčního materiálu
 - testování a léčba
 - chování ve vztahu k okolí, pokud k nákaze již došlo
 - znalost způsobů likvidace infekčního materiálu

II. Postoje a chování

- **postoj a vztah ke své osobě (vlastnímu zdraví)**
- zpravidla negativní, lhostejnost ke svému zdraví, sebepoškozování, cílená sebeztruktura
- posilování vztahu a odpovědnosti k vlastnímu zdraví
- přijetí negativně vymezené identity (labelling)
- **postoj a vztah ke svému okolí**
- zpravidla pozitivní, tendence své okolí chránit
- možnost akcentování sdílení společného prostoru s neberoucí veřejností – ohleduplnost, předcházení konfliktům atd.
- **fatalismus**
- nákaza je nevyhnutelná součást života IUD
- reflexe a bourání této představy – nákaza nemusí být nevyhnutelná

- **mentální specifika**
 - snížený intelekt
 - psychiatrická komorbidita (duální diagnóza)
 - primární/důsledek užívání drog
 - sklony k rizikovému chování, omezená reflexe chování a možných důsledků
- srozumitelné a jednoduché kontraktování
- užití incentív – okamžitá odměna (materiální i nemateriální) za méně rizikové chování
- **specifický světonázor**
 - No future!
 - alkopunk – kombinace světonázoru a chlastu
 - lhostejnost kombinovaná s oslabenou vůlí a mentální či fyzickou inkompetencí
- využití akutního stavu – klienti bývají přístupnější změně chování

III. Podmínky

- **charakter prostředí**
- místa se zvýšenou koncentrací IUD
- otevřená drogová scéna – zkrácení aplikace (občané, uniformy)
- uzavřená drogová scéna – zvýšená rizikovost
 - komunitní charakter – rituály a učení, projev důvěry
 - sdílení injekčního materiálu a dalších prostředků k aplikaci
 - ztráta kontroly nad injekčním náčiním (důsledek svinčíku)

- téma prostředí ve kterém si klient aplikuje – pohodlí domova vs. stres ulice
- práce s předávanými mýty
- skladování nádobíčka – jasně odlišený vlastní HR materiál (pouzdro), oddělení špinavého materiálu od čistého atd.

▪ **nedostupnost prostředků pro bezpečnější aplikaci**

- nedostupnost fyzická
 - nedostupnost ekonomická
 - časy/místa, kdy/kde neoperují HR služby
 - propuštění po nucené abstinenci (CPZ, detox atd.)
 - ztráta zdroje sterilního materiálu (např. zatčení vařiče, partnera atd.)
 - užití použitého materiálu – aplikace cizí či nalezenou stříkačkou
-
- zvyšování dostupnosti materiálu – externí terénní pracovníci, sekundární výměna
 - identifikace míst/časů, kdy/kde je materiálu nedostatek – víkendy, srazy atd.
 - téma hospodaření s materiálem – vždy čistá stříkačka pro vlastní potřebu

- **nedostupnost drogy**

- společný nákup (skládání se) a následná společná aplikace
- získání již rozdělané drogy od jiného uživatele – přestříkávání
- výplach ze stříkačky či filtrů – vlastní/cizí/nalezené

přestříkávání

výplach

- **specifické prostředí**
- vyšší koncentrace drogově závislých
- nápravná zařízení
 - nepříznání závislosti při nástupu
 - nevýhodnost zařazení na tzv. toxičku
- léčebná zařízení
- nedostupný injekční materiál
- aplikace jednou stříkačkou v předem daném pořadí

- kontakt s klientem po propuštění z VTOS či léčby – zpomalování rozjezdu, vybavení materiálem a informacemi

Zajímavá zjištění

- **specifika partnerských svazků**
- sdílení stříkaček
- nechráněný pohlavní styk
- infekční choroba získaná od partnera není tak zásadní jako identická choroba získaná od jiné (cizí) osoby

- **craving vs. abstinenční syndrom**
 - slabost klientů – nezvládají už pouhou chuť na drogu
 - většinou se k abst'áku nestihnou ani propracovat

- **sex**
 - názor lékařů vs. názor klientů
 - rozlišování anální/vaginální sex
 - obecně sex, kdy se trhá sliznice

- téma bezpečného sexu a možností ochrany, reinfekce

Závěr/shrnutí

▪ znalosti

- ohrožení především začátečníci a rekreativatelé
- bourání mýtů

▪ postoje

- posilování kladného vztahu k vlastní osobě a vlastnímu zdraví
- klíčová je změna sebehodnocení a sebevnímání
- šetrnost a ohleduplnost k okolí

▪ podmínky

- rizikovost uzavřené drogové scény – zajištění distribuce dostatečného množství sterilního injekčního materiálu (XTP?)
- specifické prostředí – změna přístupu odpovědných míst

Tak teda dík.

